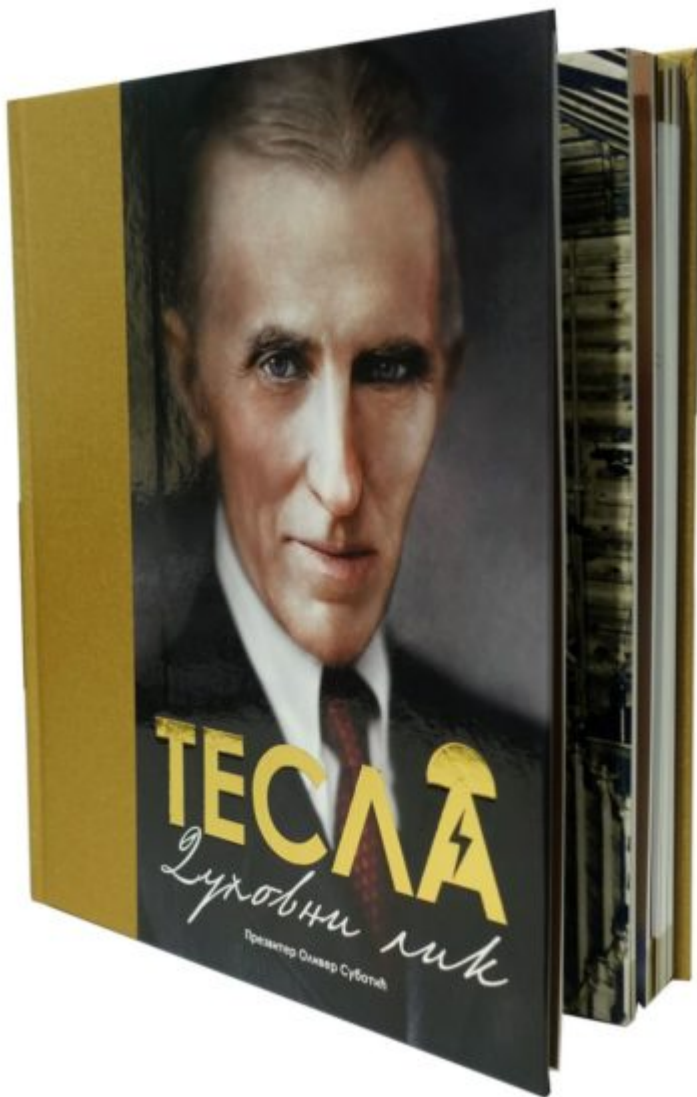

Νικολά Τέσλα: Ο πνευματικός χαρακτήρας μιας μεγαλοφυΐας

[Πατριαρχεία](#) / [Πατριαρχείο Σερβίας](#)

Δημοσιεύθηκε πρόσφατα το πρώτο βιβλίο για τον Σέρβο εφευρέτη-μηχανολόγο Νίκολα Τέσλα (με 900 διπλώματα ευρεσιτεχνίας) και την πνευματικότητά του, γραμμένο από ορθόδοξο ιερέα. Αυτό το βιβλίο φέρνει πολλές νέες λεπτομέρειες σχετικά με τη ζωή, το έργο και τις πεποιθήσεις του ιδιοφυούς Σέρβου εφευρέτη, που γεννήθηκε σαν σήμερα στις 10 Ιουλίου του 1856. Οι αναγνώστες του έχουν την ευκαιρία να μάθουν περισσότερα για τον Τέσλα σε προσωπικό επίπεδο. Στην ιστοσελίδα του Πατριαρχείου Σερβίας, μάλιστα, μίλησε για το βιβλίο «Tesla: Ο πνευματικός χαρακτήρας», ο συγγραφέας του, Πρεσβύτερος Όλιβερ Σούμποτιτς, αρχισυντάκτης του Ορθόδοξου Ιεραποστολικού περιοδικού της Σερβικής Εκκλησίας και ιερέας στον Ιερό Ναό Αγίου Αλεξάνδρου Νιέφσκι στο Βελιγράδι.

Ακολουθεί μέρος της συνέντευξης του συγγραφέα-ιερέως, που δόθηκε σε δημοσιογράφο του Πατριαρχείου Σερβίας:

Πώς καταλήξατε στην ιδέα να γράψετε ένα βιβλίο για την πνευματικότητα του Nikola Tesla; Μπορείτε να πείτε κάτι για την ιστορία της δημιουργίας αυτού του βιβλίου, το οποίο είναι ένα είδος πρωτοποριακής προσπάθειας, καθώς κανείς δεν έχει ασχοληθεί με την πνευματικότητα του Tesla μέχρι στιγμής, εκτός από τυχαία και σύντομα;

– Αν και ο χαρακτήρας του Nikola Tesla με προσέλκυε από την παιδική μου ηλικία, είχα την ιδέα να τον ερευνήσω συστηματικά πριν από λίγα χρόνια, αφού γνώρισα προηγουμένως τον Δρ. Μπράνιμιρ Γιοβάνοβιτς, πρώην διευθυντή του Μουσείου Nikola Tesla στο Βελιγράδι και έναν από τους μεγαλύτερους γνώστες του χαρακτήρα και της εργασίας του Τέσλα. Η κόρη του Σοφία ήρθε στα μαθήματα

ερμηνείας της Αγίας Γραφής, τα οποία κάποτε έκανα στην Εκκλησία της Ιεράς Αναλήψεως του Κυρίου στο Ζάρκοβο, όπου υπηρέτησα ως ενοριακός ιερέας εκείνη την εποχή. Ένα βράδυ, ο Δρ Γιοβάνοβιτς εμφανίστηκε μαζί με την κόρη του σε μια διάλεξη και έτσι συναντηθήκαμε για πρώτη φορά. Λίγο αργότερα, ασχολήθηκα με το θέμα του πνευματικού χαρακτήρα του Νίκολα Τέσλα, με τη μορφή κοινής διάλεξης και σύντομα άρχισα να σκέφτομαι να γράψω ένα βιβλίο, μετά τη διάλεξη που έδωσα για τον πνευματικό χαρακτήρα του Tesla στις 22 Απριλίου 2018.

Ποιες μαρτυρίες και ποιο υλικό ήταν καθοριστικής σημασίας για την ανοικοδόμηση του πνευματικού του χαρακτήρα; Πώς λάβατε τα δεδομένα;

- Δεν θα μπορούσα να γράψω το βιβλίο έτσι όπως το έγραψα, εάν το Μουσείο Nikola Tesla στο Βελιγράδι δεν είχε ανοίξει το αρχείο του για τις ανάγκες των ερευνητικών μου εργασιών. Έχοντας υπόψη τη σημασία του θέματος και το γεγονός ότι το βιβλίο δεν είναι εμπορικό, αλλά έχει χαρακτήρα πολιτιστικής κληρονομιάς (που θα συζητηθεί στη συνέχεια της συνέντευξης), η διεύθυνση του Μουσείου μου διέθεσε το αρχείο ηλεκτρονικά και δωρεάν, γεγονός για το οποίο είμαι ευγνώμων. Αυτό μου επέτρεψε να έχω πρόσβαση σε ένα πολύ σημαντικό μέρος των κύριων πηγών, που αναφέρονται στην αλληλογραφία του Tesla. Αρχικά, το θέμα μου ήταν ευρύ και ζήτησα σχεδόν το 10% της συνολικής αλληλογραφίας, το οποίο για διάφορους λόγους δεν ήταν δυνατό να ερευνηθεί, οπότε αναγκάστηκα να μειώσω το αρχικό αίτημα σε επιλεγμένους παραλήπτες από μια βάση δεδομένων που αποτελείται από πάνω από 10 χιλιάδες άτομα. Ως εκ τούτου, χρησιμοποίησα ορισμένες διαθέσιμες στο κοινό βάσεις δεδομένων, όπως η Tesla Collection , μια συλλογή από άρθρα και ομιλίες του Tesla, καθώς και άρθρα σχετικά με τον ίδιο που δημοσιεύθηκαν στις Ηνωμένες Πολιτείες από συγχρόνους του. Φυσικά, είναι αυτονόητο ότι εκτός από όλα τα παραπάνω χρησιμοποίησα την αυτοβιογραφία και τα αυτοβιογραφικά άρθρα του Tesla, στην αρχική τους έκδοση.

Δούλεψα στο βιβλίο αρχίζοντας πρώτα να διαβάζω τις πρωτογενείς και έπειτα τις δευτερεύουσες πηγές. Βασισμένος σε αυτές προσπάθησα να ανακατασκευάσω τον χαρακτήρα του Tesla, όσο πιο αξιόπιστα μπορούσα. Μόνο όταν τελείωσα αυτό το μέρος της δουλειάς, άρχισα να διαβάζω λεπτομερώς τις πιο διάσημες μελέτες για τον Tesla, επειδή δεν ήθελα να «χτίσω επάνω στο θεμέλιο κάποιου άλλου» (πρβλ. Προς Ρωμ. 15:20). Από την άλλη πλευρά, ήταν απαραίτητο να λάβω υπόψη μου όσα προέκυπταν από τις καλύτερες μελέτες, προκειμένου να κάνω κάποια διόρθωση, αλλά και να λάβω υπόψη την έρευνα ανθρώπων που είχαν μελετήσει διεξοδικά τον χαρακτήρα του Tesla δεκαετίες νωρίτερα, ξεκινώντας από τον John O' Neill, την Leland Anderson Margaret Cheney, τον Mark Cypher, τον Bernard Carlson και τον προαναφερθέντα Brane Jovanović, ο οποίος είναι, επίσης, ο κριτής του βιβλίου μου.

Υπήρχαν εμπόδια στον τρόπο συγγραφής του βιβλίου και ποιο ήταν το μεγαλύτερο; Από την άλλη πλευρά, υπήρχε υποστήριξη, βοήθεια και πώς αντικατοπτρίζεται στη δημιουργία του βιβλίου;

- Υπήρχαν πολλά εμπόδια και πειρασμοί, τόσο σε προσωπικό επίπεδο όσο και ως προς τη διαδικασία συγγραφής του βιβλίου. Ανέφερα τον μεγαλύτερο πειρασμό, που συνέβη κατά τη διάρκεια της συγγραφής στο εισαγωγικό σημείωμα κι έτσι εξήγησα γιατί το βιβλίο είναι αφιερωμένο στους γιατρούς και το ιατρικό προσωπικό του Τμήματος Εντατικής και Ημι-Εντατικής Φροντίδας Νεογνών στην Πανεπιστημιακή Κλινική της Tirsona. Είμαι ευγνώμων στον Θεό, ο οποίος τακτοποίησε τα πάντα έτσι ώστε οι αφοσιωμένοι γιατροί αυτής της Κλινικής να μπορούν να αντιδράσουν εγκαίρως και να θεραπεύουν τον γιο μου Νικόλα, ο οποίος γεννήθηκε την ίδια μέρα που γεννήθηκε ο Τέσλα, την περίοδο συγγραφής του βιβλίου, και απέκτησε κατά τον τοκετό μια βαριά βακτηριακή λοίμωξη.

Υπήρχαν άλλα, λιγότερο αγχωτικά γεγονότα που απειλούσαν να σταματήσουν τη συγγραφή του βιβλίου. Για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια της συγγραφής του τελευταίου κεφαλαίου, παρέμεινα «εγκλωβισμένος» στην Αυστραλία, επειδή κατά την παραμονή μου σε αυτή τη χώρα κηρύχθηκε καθεστώς παγκόσμιας πανδημίας, που προκλήθηκε από έναν νέο τύπο κορωνοϊού, και ακυρώθηκαν όλες οι εμπορικές πτήσεις. Κατά κάποιο τρόπο κατάφερα να επιστρέψω στη Σερβία μόνο με τη δέσμευση του Σέρβου Επισκόπου της Αυστραλίας και της Νέας Ζηλανδίας Σιλουανού και του τότε Σέρβου πρέσβη στην Αυστραλία, Μίρολιμπ Πέτροβιτς. Όταν επέστρεψα πια στο Βελιγράδι, συνέχισα να γράφω το βιβλίο στην υποχρεωτική καραντίνα ενός μηνός.

Ένιωσα επίσης τη βοήθεια του Κυρίου όσον αφορά τη διαδικασία σύνταξης της μελέτης. Θυμάμαι, για παράδειγμα, την ημέρα που μελετούσα για ώρες μια πολύ εκτεταμένη αλληλογραφία μεταξύ του Tesla και των Αμερικανών φίλων του, αναζητώντας πληροφορίες που θα με βοηθούσαν να επιλύσω ένα δίλημμα. Ακριβώς όταν, εξαντλημένος από την ανάγνωση αρκετών εκατοντάδων εγγράφων μέσω ενός μικροφίλμ, μπήκα στον πειρασμό να σταματήσω να διαβάζω περαιτέρω, γιατί δεν βρισκόταν τίποτα που να παραπέμπει στο θέμα που με ενδιέφερε, ένα περιστέρι άρχισε να προσγειώνεται και μετά να πετάει μακριά από την ταράτσα του μέρους όπου έγραφα. Ήταν πολύ επίμονο και φαινόταν να ήθελε να εφιστήσω την προσοχή μου σε κάτι. Το ένιωσα αυτό ως μήνυμα του Θεού να μην εγκαταλείψω την αναζήτηση ελαφρά και συνέχισα να διαβάζω, αν και μέχρι τότε δεν υπήρχε τίποτα που να δείχνει ότι θα έβρισκα αυτό που έψαχνα σε αυτήν την αλληλογραφία. Και πράγματι, μετά από λίγα λεπτά, βρήκα ένα έγγραφο πρώτης τάξεως για τα θέματα που με ενδιέφεραν. Γι' αυτό ειλικρινά λέω ότι χωρίς

τη βοήθεια του Θεού δεν θα μπορούσα να γράψω αυτό το βιβλίο.

Είχα μεγάλη υποστήριξη κατά τη διάρκεια της συγγραφής από τη γυναίκα και τα παιδιά μου, που μου έδωσαν ανιδιοτελώς τον χρόνο που τους ανήκε και γι 'αυτό τους θεωρώ συν-συγγραφείς του βιβλίου. Είχα επίσης την υποστήριξη των γονέων, των φίλων μου, των παππούδων, των αδελφών ιερέων... Ακόμα, αφιέρωσα ένα ιδιαίτερο μέρος, αλλά και την ευγνωμοσύνη μου για την υποστήριξή τους, στον ευλογημένο Σέρβο Πατριάρχη Ειρηναίο. Μόνο αργότερα, αφού εξεδήμησε προς Κύριον, ανακάλυψα ότι ήταν οπαδός του χαρακτήρα και του έργου του Nikola Tesla.

Όσον αφορά την επαγγελματική και υλική υποστήριξη, αμέσως μετά το Μουσείο Nikola Tesla (που είναι, επίσης, συν-εκδότης του βιβλίου), θα ήθελα να τονίσω την υποστήριξη της Mak Trade Group, η οποία ήταν ο χορηγός της εκτύπωσης των βιβλίων. Υπήρχαν, επίσης, πολλοί άνθρωποι που με βοήθησαν, παρέχοντάς μου τα υλικά, που χρειαζόνταν χωρίς καμία αποζημίωση, γνωρίζοντας ότι το βιβλίο ήταν για φιλανθρωπικό σκοπό. Για παράδειγμα, όσον αφορά τις φωτογραφίες, έλαβα τεράστια επαγγελματική υποστήριξη από τον διάσημο Σέρβο καλλιτέχνη Rajko Karišić, ο οποίος δώρισε μεγάλο αριθμό φωτογραφιών υψηλής ποιότητας για τη μονογραφία. Έλαβα παρόμοια υποστήριξη από τον ζωγράφο Danka Mišević, ο οποίος έκανε τις εικονογραφήσεις για τις εισαγωγικές σελίδες κάθε κεφαλαίου. Ο φωτογράφος Zoran Bulonjić έκανε το ίδιο: ένας θαυμαστής του χαρακτήρα και του έργου του Νίκολα Τέσλα, ο οποίος υπέβαλε τις φωτογραφίες του συγγραφέα του με έναν μόνο στόχο: να συμβάλει στην διάδοση και γνωστοποίηση του χαρακτήρα και του έργου του μεγαλοφυούς εφευρέτη. Προσπάθησα να απαριθμήσω όλους τους ανθρώπους που με βοήθησαν.

Τι μπορούμε να γνωρίζουμε για τη θρησκευτικότητα του Tesla; Συγκεκριμένα, τι μπορούμε να γνωρίζουμε για τη στάση του Τέσλα έναντι του χριστιανικού δόγματος και της εκκλησιολογίας του;

– Αυτό είναι ένα από τα θέματα στα οποία πρέπει να προσέξουμε πολύ: να διαχωρίσουμε τα γεγονότα από τις ερμηνείες. Τα γεγονότα δείχνουν ότι ο Τέσλα γεννήθηκε ως Σέρβος-Ορθόδοξος Χριστιανός, ότι καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του ανέφερε τον Ορθόδοξο Χριστιανισμό ως θρησκεία του. Το δεύτερο σύνολο γεγονότων αναφέρεται στην έκφραση του Tesla όσον αφορά τα θρησκευτικά θέματα. Υπό αυτήν την έννοια, ο Τέσλα έχει μια θετική στάση απέναντι στον Χριστιανισμό, τον οποίο ξεχώριζε πολύ καθαρά και ξεκάθαρα από το σώμα των παγκόσμιων θρησκειών. Για παράδειγμα, στο διάσημο άρθρο του με τίτλο «Το πρόβλημα της αύξησης της ανθρώπινης ενέργειας», ο Tesla δηλώνει ότι η χριστιανική θρησκεία είναι «βαθιά σοφή, επιστημονική και απείρως πρακτική» και ότι από αυτή την άποψη είναι «σε πλήρη αντίθεση με άλλες θρησκείες». Αναφέρει

επίσης ότι όλες οι άλλες θρησκείες είναι αποτέλεσμα της «αφηρημένης σκέψης», ενώ ο Χριστιανισμός είναι αλάθητος ως «αποτέλεσμα ενός πρακτικού πειράματος», αναμφίβολα επισημαίνοντας αυτό που οι Ορθόδοξοι θεολόγοι αποκαλούν «πνευματική εμπειρία», δηλαδή βιωματική πίστη. Με παρόμοιο τρόπο, ξεχώρισε τις Γραφές - τη Βίβλο από όλα τα άλλα βιβλία, ειδικά με την ηθική έννοια.

Είναι αλήθεια ότι ο Τέσλα αναφέρει, επίσης, ινδουιστικά γραπτά στα άρθρα του, συγκρίνοντας αυτά που γράφονται σε αυτά με κάποιες επιστημονικές έννοιες, ενώ εκτός από τη χριστιανική διδασκαλία αναφέρεται σε διάφορα φιλοσοφικά δόγματα και σε κάποιες αντιλήψεις των θρησκειών της Άπω Ανατολής. Προφανώς, προσπαθούσε να βρει κάποιο είδος οικουμενικού θρησκευτικού προτύπου, το οποίο θα καταργούσε τις διαφορές μεταξύ θρησκειών. Από αυτή την άποψη, η δήλωσή του κατά την απονομή του βραβείου Edison το 1916 είναι ενδιαφέρουσα. Εκεί είπε ότι είναι «πολύ πιστός στην καρδιά του, αν και όχι με τον συνηθισμένο τρόπο».

Όλα αυτά, επαναλαμβάνω, πρέπει να ληφθούν υπόψη γνωρίζοντας εκ των προτέρων ότι ο Tesla έχει χαρακτηρίσει τον εαυτό του ως Χριστιανό καθ' όλη του τη ζωή μπροστά στο κοινό και τους φίλους του. Μάλιστα, όταν ανταποκρίνεται απαντώντας σε προκλητικά κείμενα, χαρακτηρίζεται από το περιοδικό «Η Ηλεκτρική Επισκόπηση» και «ο Ηλεκτρολόγος Μηχανικός» ως ο «Χριστιανός και φιλόσοφος», που συγχωρούσε τις προσβολές τους.

Όσον αφορά την εκκλησιολογία του Tesla, δεν μπορεί να ειπωθεί ότι στην περίοδο των σπουδών, και ιδιαίτερα στην περίοδο της εφεύρεσης, έζησε τη λειτουργική ζωή, όπως έκανε στην παιδική του ηλικία. Ωστόσο, αυτό είναι κάπως κατανοητό λόγω του χώρου στο οποίο μεγάλωσε - στο Γκρατς, το Στρασβούργο, τη Βουδαπέστη και το Παρίσι, και στη συνέχεια στη Νέα Υόρκη το δεύτερο μισό του 19ου αιώνα, δεν είχε καν την ευκαιρία να πηγαίνει στην Ορθόδοξη Εκκλησία: δεν υπήρχαν ή, πιθανώς, ήταν υπό κατασκευή. Από την άλλη πλευρά, όταν έρχεται από την Αμερική στην Ευρώπη διάσημος πια και στο αποκορύφωμα της πορείας της εφεύρεσής του και επισκέπτεται την γενέτειρά του, αναζητά την ειρήνη, την ξεκούραση και την πνευματική ανανέωση στο μοναστήρι του Gomirje, με τον θείο του Νικολάι, ο οποίος τότε ήταν αρχιμανδρίτης. Πρέπει επίσης να έχουμε κατά νου τον τρόπο ζωής του Tesla, που ήταν πλήρως αφιερωμένος στις εφευρέσεις.

Ο Τέσλα διατηρεί δεσμούς με τη Σερβική Εκκλησία στις Ηνωμένες Πολιτείες, από τη στιγμή που ο Αρχιμανδρίτης Σεβαστιανός Νταμπόβιτς, ο πρώτος Σέρβος ιεραπόστολος στις Ηνωμένες Πολιτείες, ήρθε στην αμερικανική ήπειρο. Ήταν σε επαφή με την Εκκλησία μέσω των μεταγενέστερων σερβικών εκκλησιών-σχολείων, που ιδρύθηκαν το πρώτο μισό του 20ού αιώνα. Έτσι, στο τέλος της ζωής του, ο Τέσλα ορίστηκε επίτροπος από την εκκλησία και τη σχολική κοινότητα στην Ιντιάνα, κατά τη διάρκεια της καθιέρωσης του Ναού, που αφιερώθηκε στον Άγιο Σάββα. Σύμφωνα με προσωπική του μαρτυρία, ήταν ένα ιδιαίτερο μέρος για κείνον. Αυτός ο ναός στην σέρβικη επισκοπή Ανατολικής Αμερικής, έχει σήμερα στην κατοχή του ένα μενταγιόν με την εικόνα του Τέσλα στην πρόσοψή του, στη μνήμη του.

Η επίδραση του οικογενειακού περιβάλλοντος στην κατασκευή του πνευματικού χαρακτήρα του Tesla είναι σημαντική και σημαντική, και το πρώτο κεφάλαιο του βιβλίου είναι αφιερωμένο σε αυτήν. Από την άλλη πλευρά, αυτή η επιρροή δεν πρέπει να υπερεκτιμάται γιατί ο Tesla είναι από πολλές απόψεις ανεξάρτητο άτομο.

Εκτός από τα παραδείγματα της ενάρετης ζωής, του πατριωτισμού, της ενεργού ειρήνης και του υγιούς πνεύματος, ο πατέρας του, Μιλούτιν, ήταν πρότυπο για τον Τέσλα όσον αφορά τη μάθηση. Στην περίφημη επιστολή προς την κοπέλα Polly

Φότιτς (κόρη του Konstantin Fotic, πρεσβευτή της Γιουγκοσλαβίας στις ΗΠΑ), ο Tesla χαρακτηρίζει τον πατέρα του ως «πολύ-μαθητή» που «είχε την απάντηση σε κάθε ερώτηση». Ομοίως, μπορούμε να πούμε ότι ο Τέσλα κληρονόμησε το δώρο της ευγλωττίας από αυτόν. Η μητέρα του, Γεωργίνα Σούκα κατέλαβε μια ξεχωριστή θέση στην καρδιά του: ήταν εξαιρετικά προσκολλημένος σε αυτήν και, ταυτόχρονα, τόνισε ότι κληρονόμησε τη μεγαλοφυΐα του από τη μητέρα του βιολογικά (έχοντας κατά νου ότι η πρώτη διανοητική διέγερση της νοημοσύνης του Νικόλα πραγματοποιήθηκε από τον πατέρα του, μέσα από διάφορες ασκήσεις μνήμης, για τις οποίες ο Tesla γράφει στην αυτοβιογραφία του. Η μητέρα του ήταν πρότυπο για την επιμέλεια και τη σκληρή δουλειά (οι λέξεις με τις οποίες ο Tesla εξηγεί τις αρετές, το θάρρος και τις ικανότητες της μητέρας του Georgina στους Αμερικανούς της εποχής του είναι πολύ συγκινητικές). Ας μην ξεχνάμε ότι η μητέρα του τον έσπρωξε μακριά από το καταστρεπτικό πάθος του τζόγου που ανέπτυξε στα νεαρά του, ένα πάθος που απείλησε να τον καταστρέψει τόσο πνευματικά όσο και σωματικά.

Είναι ιδιαίτερα απαραίτητο να τονιστεί η επιρροή που είχε δεχθεί ο Tesla από τον αδελφό της μητέρας του, τον Ορθόδοξο ιερέα Petar, τον μεταγενέστερο Μητροπολίτη Nikolaj Mandić. Ήταν ο αγαπημένος το θείος. Τον αναφέρει κατά την περίοδο της εφεύρεσης του στον αμερικανικό Τύπο, δηλώνοντας περήφανος που ο θείος του είναι Μητροπολίτης της σερβικής εκκλησίας, ενώ σε ιδιωτική αλληλογραφία με τους Αμερικανούς, ο Tesla εξηγεί ότι είναι ορθόδοξος χριστιανός και ότι αυτή είναι η πίστη του Μητροπολίτη θείου του. Ταυτόχρονα, ας μην ξεχνάμε ότι ο θείος του τον εισήγαγε στη φιλοσοφία του Descartes ως παιδί, και ότι αυτή η φιλοσοφία, μέσω της θεωρίας του αιθέρα, ήταν, σύμφωνα με τα λόγια του Tesla, το κλειδί για την εφευρετική του προσέγγιση. Εδώ φαίνεται το γιατί δεν μπορούμε να κατανοήσουμε τον Tesla ως εφευρέτη αν δεν καταλάβουμε προηγουμένως τον Tesla ως άτομο στην κοινότητα με όλους εκείνους που τον διαμόρφωσαν καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του.

Πηγή: spc.rs

Επιμέλεια-Μετάφραση: Ευγενία Δίτσα